

OMSLAG

Het heiligenboek

Alexius. De pestheilige *Tom Zwaenepoel*

Volgens een legende uit de vijfde eeuw is Alexius een slimme, hulpvaardige en vrome zoon van een Romeins senator. Op zijn huwelijksdag verlaat hij vrouw en ouders, om zijn leven in dienst van Christus te stellen. Hij trekt naar het Heilige Land en vlucht naar Edessa. Hij verkoopt zijn bezittingen en verdeelt de opbrengst aan de armen. Zeventien jaar lang leeft hij als bedelaar en heremiet in een kerkportaal. De koster beschouwt hem als een 'heilige man', wat tot zijn verering leidt.

Luidens een legende uit de tiende eeuw trekt Alexius via Turkije en de Balkan naar Rome. Als bedelend pelgrim verschijnt hij voor zijn vader. Hoewel die hem niet herkent, neemt hij hem uit liefdadigheid op. Zeventien jaar lang leeft Alexius op de harde stenen vloer onder de trap van zijn ouderlijke huis, dat meermaals door water wordt overspoeld. Ondanks veel lijden wacht hij geduldig. Als hij stervende is, zoekt hij erkenning. In een brief schrijft hij wie hij is en wat hij heeft meegeemaakt. Wanneer hij omstreeks 430 sterft, luiden alle klokken van Rome. Een visioen beweegt paus

Innocentius Iertoe naar Alexius te trekken en de brief te lezen die zijn identiteit bekendmaakt. Het leven van Alexius is een zoektocht naar heiligdommen. Hij verlaat het ouderlijke huis, trekt als pelgrim en bedelaar rond en keert terug naar huis. Zijn pelgrimstocht (leven) eindigt in zijn eigen huis. Niet toevallig betekent zijn terugkomst volgens een weerspreuk een zegen voor de natuur: „Als het op Alexius (17 juli) regent, is de oogst en vrucht gezegend.” Elk huis is een 'heilige plaats' die door ouders en kinderen wordt vereerd. Alexius' verhaal herinnert aan de parabel van de verloren zoon (Lucas 15, 11-32). Een zoon eist bij zijn vader zijn erfdeel op en verlaat het ouderlijke huis. Nadat hij al zijn geld heeft verbrast, gaat hij als varkenshoeder aan de slag. Wanneer er grote hongersnood heerst en hem zelfs varkensvoer wordt geweigerd, komt hij tot inkeer en keert hij terug naar huis. Zijn vader ontvangt hem liefdevol, ook na het vele verdriet dat hij hem heeft aangedaan.

In de parabel leidt de zoon een losbandig leven, Alexius leidt een 'heilig' leven. Hij dwingt met zijn

armoedige bestaan in en aan een kerkportaal respect en bewondering af. In de parabel ziet de vader zijn zoon in de verte al aankomen, hij krijgt medelijden, rent op zijn zoon af, valt hem om de hals en kust hem. Voor Alexius is er geen hartelijk welkom. Wanneer hij zijn vader om hulp vraagt, wordt hij niet herkend. Volgens de legende doet de bedelaar hem toch op de een of andere wijze denken aan zijn 'verloren zoon'. Dit medelijden leidt tot naastenliefde. Alexius krijgt onderdak. In de parabel wekt de terugkomst van de zoon wroeging op. De oudste zoon is verbaasd dat zijn vader een gemest kalf wil slachten, omdat zijn jongere broer gezond en wel is teruggekeerd. Hem kwam nog nooit deze eer toe, ondanks jarenlange gehoorzaamheid. Alexius krijgt geen feestmaal bij zijn terugkomst. Met moeite krijgt hij enkele kruimels van de feesttafel. Hij is zijn identiteit als zoon verloren. In de Syrische legende uit de vierde of vijfde eeuw heet hij zelfs niet Alexius (helper, verdediger), maar gewoon 'man van God'. Hij is anoniem, een van de velen zonder naam of identiteit, 'zonder papieren', zonder sociale sta-

tus, zonder toekomst. Kort vóór zijn dood schrijft Alexius zijn naam nog eens op. Hiermee smeekt hij om erkenning, aandacht en leven.

De terugkeer naar het ouderlijke huis is tijdens de middeleeuwen en de barok een geliefd thema in de literatuur en het muziekdrama. Dankzij oud-Franse, Italiaanse en Middelhoogduitse lyrische bewerkingen kent het een grote verspreiding. In de schilderkunst wordt Alexius afgebeeld als pelgrim of bedelaar onder een trap. Hij is de patroonheilige van de armen, bedelaars, pelgrims en portiers.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

31 januari, 9 uur, VRT één (herhaling omstreeks 23 uur via Canvas). Na de aanstelling van mgr. André-Mutien Léonard tot aartsbisschop van Mechelen-Brussel in *Close-up* twee bijdragen, te beginnen met de eerste aflevering van *De Jezustrilogie*. Geen bibliotheek volstaat om te verzamelen wat ooit over Jezus is geschreven. Als mensen tot op vandaag door Hem zijn geboeid, dan is er meer aan de hand dan de belangstelling voor een historische figuur. Wat valt daarover te zeggen? Kristof Struys, priester en theoloog, waagt zich aan een antwoord. In *Alexander Ogorodnikov, de eeuwige dissident* een portret van een hoogst opmerkelijk man, oprichter van de eerste christendemocratische partij in Rusland en toevlucht voor weeskinderen, tienermoeders en vluchtelingen. Lees meer over hem op bladzijde 17.

De vrome kudde

Zondaar *Ingezonden door Maurice Buntinx*

Een zondaar in de biechtstoel:

– Ik heb veel gevloekt, maar ook veel gebeden. Dat weegt tegen elkaar op.

– Ik heb veel gedronken, maar ook veel dorst geleden. Dat weegt tegen elkaar op.

– Ik heb aardig wat gestolen, maar ook veel weggegeven. Dat weegt tegen elkaar op.

Op dat ogenblik verliest de biechtvader zijn geduld en zegt:

– God heeft je geschapen en de duivel zal je halen. Dat weegt ook tegen elkaar op.

Advocaat *Ingezonden door Frans Boogaerts*

Een advocaat overlijdt en komt aan de hemelpoort bij Sint-Pieter. Tot zijn ontzetting staan er duizenden mensen voor hem aan te schuiven.

Plotseling verlaat Sint-Pieter zijn plaats aan de hemelpoort en snelt de lange rij af, tot bij de advocaat. Sint-Pieter begroet de man en hij laat twee assistenten de advocaat prompt tot aan de hemelpoort escorteren, waar hij mag plaatsnemen in een comfortabele fauteuil. De advocaat verwonderd:

– Ik heb geen probleem met deze voorkeursbehandeling, maar wat maakt mij zo bijzonder?

Waarop Sint-Pieter:

– Ik telde even alle uren op die u aan uw klanten heeft gefactureerd, en volgens mijn berekeningen bent u 207 jaar oud.

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: PRAATPAAL

postzegelkenners	wintersporter	Engels bier		borg		bewijsstuk		
rechthoekige scheur	soort schaatsen	vindplaats v. delfstof				veldvrucht		
→	↓	↓				↓		
→	○ 4							○ 1
→				tijding	→			
				tantalium	↓			
dadelijk		○ 2				○ 5	○ 8	deel v.e. atlas
schrijfgerei								
→	○ 7	ad acta	→			deel v.e. boom		
						deel v.e. trap		
waterdier	de dato	→		voorzetsel		vader	→	
→								
		werelddeel	→			○ 3		
		bruto	↓					
rechtlijnig	Franse kaas	→				bijwoord	→	○ 6
→								
				verbouw	→	○ 9		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---